

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Örigenus Tōn Eis Tas Theias Graphas Exēgētikōn Apanta Ta Ellēnisti Heuriskomena

Cui idem præfixit Origeniana, Tripartitum opus, quo Origenis narratur vita,
doctrina excutitur, scripta recensentur

Origenes

Rothomagi, 1668

Homilia II.

urn:nbn:de:hbz:466:1-25059

stituit letitiam. Similiter & in presenti Do-
 minus ait: Constitui te hodie super gentes, &
 regna eradicare, & suffodere, & disperdere, &
 edificare, & plantare. Veruntamen primum
 est, ut mala auferantur à nobis. Non potest
 in loco ædificationis mala ædificare Deus:
 Quæ enim participatio iustitiæ & iniquitatis?
 aut quæ communicatio luci ad tenebras? Opor-
 tet malitiam ex imis sedibus eradicari: oportet
 & ædificationem pessimam ab animabus
 nostris penitus auferri, ut postea sermones
 ædificent atque plantent. Possimus siquidem
 & aliter intelligere quæ scripta sunt:
 Ecce dedi sermones meos in os tuum. Et quid faci-
 ant sermones dicit: Eradicare, & suffodere,
 & disperdere. Sermones eradicant nationes,
 sermones regna suffodiunt, sed non
 regna ista carnis & seculi * digna destruen-
 tibus, * digna eradicantibus verbis. Ea quæ
 eradicata & subversa sunt senti; putas in
 his quæ dicimus modò non est virtus quam
 Dominus tribuit; secundum quod scriptum
 est: Dominus dabit verba evangelizanti virtu-
 te multa: virtus eradicans atque suffodiens,
 si qua infidelitas, si quod mendacium, si
 qua malitia, si qua luxuria, si qua discordia
 non est suffossa. Sicuti idololum in corde con-
 structum est, illo deposito ædificetur Tem-
 plum Dei, & inveniatur gloria ejus in eo, &
 fiat non infertilis, sive lucus exurgens, sed
 plantatio Paradisi, vbi Templum Dei fit in
 Christo Iesu, cui est gloria & imperium in
 sæcula sæculorum. Amen.

1. Co 6. 14.

* MSS. R. digne * MSS. R. digne

Psalm. 67. 12.

ἐν τῷ δευτέρῳ· πρῶτον πατάσει, καὶ μὲν
 τὸ πᾶν ἰσχύει. αὐτὸς γὰρ ἀλγεῖν ποιεῖ, καὶ πάλιν
 ἀποκαθίστησιν· ὅπου ἢ καὶ ἐνθάδε· καθίσταται, οὐ
 σήμερον ὅτι ἔθνη καὶ βασιλείας, ἐκείθεν, καὶ
 κατασκάπτειν, καὶ ἀπολλύνει, καὶ ἀνοικοδο-
 μεῖν, ἔκ καταφυτθῆεν· πλεονεξίαν ὄντι
 ἐκείνα τὰ φάρμακα * ρηθῆναι ἀφ' ἡμῶν· ἢ * καὶ ἐστὶν
 διώσθαι εἰς τὸν ἔσπον τῆς οἰκοδομῆς τῆς φαρμάκων
 οἰκοδομῆν ὁ θεός. τίς γὰρ μετοχὴ διχοστασίῃ καὶ
 ἀνομίᾳ; τίς κοινωνία φωτὶ καὶ σκοτεινῷ; δι-
 πλὴν κακίας ἐκ βάθρων ἐκείνων ὄντων. οὐ
 πλεονεξίαν οἰκοδομῆν τῆς κακίας καταναλωθῆναι
 ἀπὸ τῆς ψυχῆς ἡμῶν, ἵνα μὲν ταῦτα οἱ λόγοι
 τῷ θεῷ οἰκοδομηθῶσιν. ἢ διώσθαι γὰρ ἕλας τοῦ-
 σα τὰ γεγραμμένα. ἰδὲ διδάσκα τῆς λόγους
 μὲν εἰς τὸ σῶμα σου· τί ποῦσιν οἱ λόγοι; ἐκεί-
 ζῶν, καὶ κατασκάπτειν, καὶ ἀπολλύνειν· λόγοι
 ἐκείνων ὄντων, λόγοι κατασκάπτου βασι-
 λείας πάντας τὰς σαρκώδεις καὶ κοσμικὰς,
 * ἀξίας λόγων κατασκαπτόντων, * ἀξίας λό-
 γων ἐκείνων ὄντων· νόμι τὰ ἐκείνων ὄντων
 λόγων, τὰ κατασκαπτόντων τὰ λόγων·
 ἅσα ἀρτὴ ἐν τοῖς λεγομένοις οὐκ ἔστι διώσθαι,
 εἰ μὴ ὁ θεὸς διδῶ, καὶ τὸ· κύριος διόσθημα
 τοῖς βασιλεῦσι τοῖς διώσθαι πολλῶν· διώσθαι
 μὲν ἐκείνων ὄντων, εἰ τίς ἀπίστια, εἰ τίς ὑπερη-
 σία, εἰ τίς πονηρία, εἰ τίς ἀνομοσύνη, εἰ κατα-
 σκαπτίσα, εἰ τίς ἐδαλείαν οἰκοδομηθῆναι εἰς τὸ
 καρδίας, ἵνα ἐκείνη κατασκαφέντος οἰκοδομηθῆναι εἰς
 ἐν τῷ ἀνοικοδομηθῆναι κατὰ, καὶ ῥηθῆναι οὐκ ἄλλοτε,
 ἄλλα φυτῆα * ἀπὸ τοῦ θεοῦ τῷ θεῷ, οὐκ ἔστι
 ὅπου ὁ ναὶς τῷ θεῷ ἐν τῷ ἰσχύει, ἢ ὄντι ἢ διδοῦν καὶ τὸ
 κρατὸς εἰς τῆς ἀμύνας τῶν ἀμύνας.
 ἀμύνας.

HOMILIA II.

ΟΜΙΛΙΑ Β΄.

(juxta Hieronymum X III.)

Eis π.

De eo quod scriptum est :

Πᾶς ἐγράψης εἰς περὶαν ἢ ἀμπέλους ἢ ἄλλο-
 βία; εἰ μὴ ἀποπλημῆ ἐν νύξαι, καὶ πλη-
 θύνης σαυτῆ πάσας, κεκηλιδώσας ἐν τῆς
 ἀδικίας σου ἐν ἡμέρῃ ἐμοῦ. λέγει κύριος.

Isaia. 2. 21.

22.

Quomodo convessa es in amaritudinem vitis
 aliena? vsque ad eum locum in quo ait:
 Maculata es in conspectu meo in iniquita-
 tibus tuis : dicit Dominus.

Eodem interprete.

Sap. 1. 13.

* MSS. R.

Deus mortem non fecit, neque delectatur
 in perditione viventium. Creavit enim
 ut essent omnia, & salutare * generationes
 mundi; nec est in eis venenum mortis, neque in-
 ferri regnum super terram. Deinde paululum

ὁ θεὸς ἡλιθίων οὐκ ἐποίησεν, οὐδὲ
 τέρπεται ἐν ἀπωλείᾳ ζώντων. ἔκτισεν
 γὰρ εἰς τὸ εἶναι τὰ πάντα, καὶ σωτηρίῳ αἰ ἡμῶν
 τῷ κόσμῳ, καὶ οὐκ ἔστιν ἐν αὐτοῖς φάρμακον
 ἐλέθρου, οὐδὲ ἀδύνα βασιλείου ὅτι γῆς· ἔτι
 ἐλέθρου

* X θείος ὄλιγον ἡσάρθας ὁ ῥητὴν ἱερω. πόθεν ἔν ἡμέ-
 ρατος εἰσπλάσ; φθόνος ὃ ἡσάρθας ἡσάρθας εἰ-
 σπλάσιν εἰς τὸν χέσμον· εἶτε ἔν ἀρετῶν ἀρε-
 τῆς ὁ θεὸς πεινῶν, ἡμεῖς ὃ ἑαυτοῖς * ἑα-
 * X ἑκεί πῶσιν πῶν κελίας καὶ τὰς ἀμύρτιας· ἡσάρ-
 τῆς καὶ ἐστὶν δὲ ἡ ἀρχὴ τῆς ἀσαρθώσεως ἡ ἐν
 τῶν ἀσάρθων ὅς ἐπαπορητικῶς ἐλθῶν ἀσάρθ
 τῆς πικρῆς ἐσάρθας ἐν τῇ ψυχῇ, ἐκαστίας
 τῇ γλυκύτητι, ἡ ὁ θεὸς κατεσθῆσεν αὐτῇ·
 πῶς ἐσάρθης εἰς πικρίας ἡ ἀμπελος ἡ ἀλλο-
 θῆα; ὡσὶ ἐλθῶν· χολοτιπαι ὅτι ἐπὶ τὸν ὁ θεός, B
 ἀλλ' ἀρτίποδας πεινῶν παύσαι· τίς ἀτίνα ὃ
 γαλῆσαι τῆς χαρῆς τῆς καὶ χαλωμῶν; ἐν
 πεινῶν ὁ θεὸς τῆς μέλι πάντῃ ἀσαρθώσεως
 ἐγμῶν ἡσάρθης· γάρθης ὃ τῆς ἀτίνα τῆς παθεῖν τίνα;
 τῆς αὐτοῖς ῥῶσιν ἡ ψυχῇ ἡ τῆς ἀσάρθης μῶν γέ-
 ρονε κατ' εἰκόνα, ἀλλὰ πῶσιν ἀσάρθης· ὁ
 ῥῶ· πῶσιν ἀσάρθης ἀσάρθης κατ' εἰκόνα καὶ καθ'
 ὁμοίωσιν ἡσάρθης, φθῶν ἡσάρθης πάντῃ ἀσάρθ-
 πῶν· καὶ ἐπὶ ἀσάρθης ἐστὶν ἀσάρθης ἐν τῶν ἀσάρθ-
 ἐκ εἰνὸ ὅτι πολλοὶ ὄσιν ὁ κατ' εἰκόνα, τῆς ἀσάρθ-
 σελήμῶν ἡσάρθης, ὅτι ἐφῶσιν ἡσάρθης τῶν ἀμύρ-
 τῆς τῶν εἰκόνα τῆς γῆς· ὅσιν ἐν τῶν ἀσάρθ-
 ὅσιν τῶν ὁ κατ' εἰκόνα, θεὸς τῆς εἰκόνας * τῆς
 χῆσιν ὁ φορησῶν ἀμύρτῶν ὄσιν τῶν εἰ-
 κόνα τῆς γῆς· φορησῶν μεταποθῆς τῶν
 * X ἐκ-
 εἰκόνα τῆς ἐπυρῆν· πῶν ἡ κῆσιν γέρονε
 κατ' εἰκόνα ἡ ἐπυρῆν· ἀσάρθης ἔν ἐστὶν δὲ
 ἀσάρθης τῆς ἀμύρτῶν ἐλεγκτικῶς λέγειν ὁ
 ῥῶσιν· πῶς ἐσάρθης εἰς πικρίας ἀμπελος ἡ
 ἀλλοθῆα; ἐγμῶν ὃ ἐφῶσιν ὁσὶ ἀμπελοὶ καρ-
 ποφόροι πῶσιν ἀληθῶν· ἐν τῶν ἀσάρθης τῶν
 λέλεκται, καὶ ἐπυρῆν ὄσιν πῶσιν ὄσιν.
 ἐπὶ θεὸς μὲ καλῶν ἀμπελοὶ ἐφῶσιν τῶν τῶ
 ἀσάρθης ψυχῆ, ἐκαστος ὃ γράφης γέρονε
 ἐκαστος τῶν βυλίματι ὃ κτίσται· ἐγμῶν δὲ
 ἐφῶσιν ὁσὶ ἀμπελοὶ καρποφόροι πῶσιν,
 ὄσιν ἐκ μέσιν, ἀληθῶν· ὄσιν τῶν μὲ ἀλη-
 θῶν, τῶν ὃ ψυδῶν· ἀλλ' ἐγμῶν ἐφῶσιν ὁσὶ
 ἀμπελοὶ καρποφόροι πῶσιν ἀληθῶν· πῶς
 ἐσάρθης ἡμῶν κῆσιν ὁσὶ πῶσιν ἀληθῶν
 ἀμπελοὶ; ὄσιν πῶς ἐσάρθης εἰς πικρίας, καὶ γέ-
 ρονε ἀλλοθῆα ἀμπελος; μὲ τῶν ἀσάρθης τῶ
 ἐκ ἀσάρθης ἐν τῶν, καὶ πληθῶν σκατῆ
 πῶν· κελιδῶσιν ἐν τῶν ἀσάρθης ὁσὶ ἐκαστος ἡμῶν· λέγει κῆσιν, ἀσάρθης τῆς ἀμύρτῆ-
 σῶν ψυχῆ ἡσάρθης, καὶ ἀσάρθης ἡσάρθης ἀσάρθης, ὄσιν πῶσιν τῆς κελιδῶν,
 καὶ πῶσιν τῆς ἀμύρτῆς; ἀσάρθης ἀσάρθης, πῶν τῶν τῶν ἀσάρθης ἀσάρθης ἀσάρθης
 ἀσάρθης, καὶ ἀσάρθης ἀσάρθης, καὶ ἀσάρθης ἀσάρθης, ἀσάρθης τῶν ψυχῆ; ὄσιν λέγει
 ἐκαστος ὁ ῥῶσιν τῆς γράφης εἰς πικρίας, καὶ γῶσιν ἀλλοθῆα ἀμπελοὶ· ἐκ ἀσάρθης ἐν
 τῶν, καὶ πληθῶν σκατῆ πῶν· κελιδῶσιν ἐν τῶν ἀσάρθης ὁσὶ ἐκαστος ἡμῶν· λέγει κῆ-

Altra procedens reperio unde fit mors : An-
 tidia autem Diaboli mors intravit in orbem
 terrarum. Omnia igitur bona in nobis &
 propter nos condidit Deus, sed nosmetipsi
 malitiam atque peccata propria in nobis
 attraximus voluntate. Unde & in present
 lectione per Prophetam nunc quaritur
 Deus, & quodammodo dubius inquit,
 quomodo in quibusdam amara sit anima,
 quam dulcem ipse condiderat, & ait: Quo-
 modo conversus es in amaritudinem vitis aliena?
 Quod dicit tale est, Ego feci pedes quibus
 ingrederetur mortale genus; qua causa fa-
 ctum est vt claudicet plurimi? Ego feci om-
 nia membra valida, atque integra; quomo-
 do video in multis debilia atque inutilia?
 Itaque non solum primi hominis anima, sed
 & univrsorum ad imaginem & similitudi-
 nem Dei facta est, & antiquior est hac ima-
 go qua Deus est, imagine zabuli, quam postea
 nobis induimus ob peccatum. Unde debe-
 mus magnopere laborare, vt quomodo de-
 linquentes portavimus imaginem terrestris;
 ita ad penitentiam conversi portemus ima-
 ginem coelestis, ad quam & univrsa pri-
 mum condita creatura est, ob cuius in ma-
 lum conversionem nunc peccantes sermo
 corripiciens ait: Quomodo conversa es in ama-
 ritudinem vitis aliena? Ego autem plantavi eam
 fructiferam, univrsam veram. Et ante dixi-
 mus, & nunc eadem plenius vt intelliga-
 tis repetimus, quia Deus bonam plantavit
 hominis animam, sed ipsa vitio suo adver-
 sus conditoris depravata sit voluntatem.
 Ego autem plantavi te vitem fructiferam, uni-
 versam veram: non ex parte veram & men-
 dacem ex parte plantavi, sed univrsam ver-
 ram. Quomodo contra plantationem mea
 conversa es in amaritudinem, & facta es vi-
 tis aliena? Post hac sequitur: Si abluta fue-
 rit nitro, & multiplicaveris tibi herbam poam,
 maculata es in conspectu meo in iniquitatibus
 tuis, dicit Dominus. Ergone hoc arbitrandum
 est, quia anima peccatrix nitro conata sit
 purgare maculas suas, & assumens poam,
 qua oritur ex terra, immunditiam delicto-
 rum a se mundare contenderit? Unde nunc
 ad eam loquitur sermo divinus: Si abluta
 fueris nitro, & multiplicaveris tibi poam, ma-
 culata es in conspectu meo, in iniquitatibus tuis,
 dicit Dominus. An id quidem verius existi-
 mandum est, quia vt sacra volumina omni
 virtute sunt plena, ita & Dei sermo omni

MS. R.
 malitia at-
 que pecca-
 to proprio
 nobis at-
 traximus
 mortem

Gen. 1. 26.

Handwritten marginal notes in the left margin, including the name 'UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN' at the bottom.

virtute sit plenus, & habeat istiusmodi for-
 titudinem, quæ possit purgare vitia, & for-
 dibus defricatis ad colorem pristinum revo-
 care? *Vivus est quippe sermo Dei, & efficax,*
& acutus super omnem gladium utrimque acu-
tum, & reliqua. Ex quibus diximus pro pas-
tionibus anima remedia habere sermonem,
 esse in eo nitrum, esse poam, quibus sordes
 abluntur. Neque vero omne peccatum
 nitro sermonis & poa potest emundari, sed
 sunt aliqua delicta, quæ non indigeant fa-
 cili curatione, nec ad nitrum & poam tan-
 tum abluta discedant. Sic nunc dicitur: *si*
ablueris te nitro, & multiplicaveris tibi poam
maculata es in conspectu meo in iniquitatibus
tuis, Dicit Dominus. Et quomodo sunt qua-
dam vulnera quæ malagmatibus, & oleo, &
alligaturis redduntur pristinae fanitati: alia
vero sunt istiusmodi, de quibus dicatur. Non
est malagma imponere, neque oleum, nec alliga-
turas, sed terra vestra deserta, civitates ves-
tra igne exuste: Sic sunt quedam peccata
 quæ animam forditant, & indigent homi-
 ne qui habeat poam, nitrique sermonem;
 alia vero talia sunt, vt non possint supra-
 dicti sermonis virtute curari, neque enim
 fordibus comparantur. Idcirco sciens dif-
 ferentias peccatorum, per Esaiam Dominus
 dicit: *Lavabit Dominus sordes filiorum Sion*
 [in sanguine.] *Emundabit de medio eorum*
Spiritu iudicij, & Spiritu combustionis sordes
& sanguinem. [Sordes spiritu iudicij, san-
guinem spiritu combustionis.] Si peccasti
& peccatorum sorde pollutus es, lavabit
Dominus sordes filiorum, & filiarum Sion,
& sanguinem emundabit de medio eorum.
 Si autem mortale peccatum est, non possu-
 mus nitro poaque mundari, sed spiritu ju-
 dicij, spiritu combustionis & poenæ. For-
 sitan & Iesus baptizat Spiritu sancto & igne:
 non quia eundem in Spiritu sancto atque
 igne baptizet; sed quo sanctus baptizetur
 Spiritu sancto, & is qui post fidem & * ma-
 gisterium Dei rursus ad scelera conversus
 est, cruciati purgetur incendij. Beatus qui
 lavacrum accepit Spiritus sancti, & ignis
 lavacro non indiget. Miserabilis autem &
 omni fletu dignus, qui [post lavacrum Spi-
 ritus] baptizandus est igni. Vtrumque si-
 quidem habet baptismum Iesus: *Exiit namque*
virga de radice Iesse, & flos de radice eius ascen-
dit; virga peccatoribus, [flos iustis.] Sic
Deus & ignis consumens, & lumen in Scri-
pturis dicitur, ignis peccatoribus, lumen

11. 4. 11

Es. 1. 6, 7.

Esai. 4. 4.

Luc. 3. 16.

* MSS. R. mysterium

Esai. 11. 1.

H. b. 13. 29.

1. Ioh. 1. 5.

Αειος· ἀλλὰ καὶ εἶδέναι, ὡς ὁ λόγος πάντων
 δυνάμειν ἔχει. ἥτις ὁ λόγος ἔχει πάντες φαρ-
 μακὰς δυνάμειν, καὶ πάντες τῶν κατὰ ἐξουσίαν
 δυνάμεις ἐστὶν, καὶ συμπληρώτατος. Ἐστὶν γὰρ ὁ
 λόγος τῶν θεῶν, καὶ ἐνεργητικὸς, καὶ τιμωρτικὸς ὁ ἀπὸ
 πάντων μεταχρησάμενος. καὶ ὁ εἰς ἑσπέρην, ὁ
 ἐστὶν χρεία, τῆς δὲ ἐστὶν ἐν τῇ δυνάμει τῶν λόγων.
 ἔστιν ἂν τις λόγος νίτρον, καὶ ἔστι τις λόγος ποά,
 ὅστις τὰς τοῦ τῆς ῥύπας καθαίρει κατὰ δὲ
 ἐπιπέδῳ τῶν τοῦ τῆς λόγων, ὅστις ἐστὶν νίτρον, καὶ
 ἀπὸ τῶν τοῦ τῆς λόγων, ὅς ἐστι ποά, ὁ πᾶσα
 ἀμύρτια διακαθάρσει. ἀλλ' ἐστὶν ἀμύρτια ματα,
 ἡ δὲ ὁὐρα νίτρον, ὅσπερ ποά. λέγειται ὅτι
 οἰοῦντο ἀμύρτια ματα ἔχειν, ὡς δυνάμειν
 διπλασθέντων ἐν νίτρον καὶ ποά, τὸ εἶναι διπλα-
 σθέντων ἐν νίτρον, καὶ πληρωτῆς σαυτῆ ποά,
 κεκλήδωται ἐναντιον ἐμοῦ ἐν τῶν ἀδελφῶν σου.
 λέγει κύριος· καὶ ὁσὸν τῶν πνευματικῶν τῶν
 ἐστὶν, ἡ μεταχρησάμενος διακαθάρσει, καὶ ἀλλὰ
 εἰς ἀνὰ διακαθάρσει, καὶ ἀλλὰ δὲ ἐστὶν καταδύσει,
 καὶ ἕως ὑψίστης ἔσει, ἀλλὰ δὲ ἐστὶν πνευματικῶν,
 ἐφ' οἷς λέγειται· ὅτι ἐστὶν μάλα ματα ἐπιπέδῳ,
 ἡ τῆς ἔσει, ἡτε καθαίρειται· ἀλλὰ ἡ γῆ ὑμῶν
 ἔρημος, ἡ πόλεις ὑμῶν περιέουσι. ἥτις ἐστὶ
 πᾶσα ἀμύρτια ματα, ἡ ῥύπαι πλεῖν ἡυξῆται, καὶ
 δεῖται ὁ ἀπὸ θεοῦ ἐπὶ τῶν τῶν ἀμύρτια ματα
 λόγων νίτρον, λόγων ποά· ἔστι δὲ πᾶσα ἀμύρτια μα-
 τα, ἡ ἔχει ἕως διακαθάρσει. ὅσπερ γὰρ ῥύπαι
 καθαίρειται· ἀλλὰ τῶν τῶν ἀμύρτια ματα
 ἀμύρτια ματα ἐπιπέδῳ ὅτι ἐν τῶν ποά κῆ-
 ρειος, ὅσα πᾶσα λέγει τὸ ἐκπληρωτῆς κύριος πᾶν
 ῥύπαι τῶν ἡμῶν καὶ τῶν ἡυξῆται ὅσων· καὶ ὁ
 ἡμῶν ἐκκαθαίρει ἐκ μέσων αὐτῶν πνευματικῶν
 κρείστων, καὶ πνευματικῶν κρείστων· εἰ ὅτι ἡ
 ναυαπ ἡμῶν, πλεῖν ἡμῶν ἐν ῥύπαι, ἐκ-
 πληρωτῆς ὅτι οὐκ ἐστὶν ῥύπαι τῶν ἡμῶν καὶ τῶν ἡυ-
 ζῆται ὅσων, καὶ ὁ ἡμῶν ἐκκαθαίρει ἐκ
 μέσων αὐτῶν· εἴπερ ἀπαπόδοσι ὅτις μὴ τῶν
 πνευματικῶν κρείστων· καὶ δευτέρῳ οἱ πολλοὶ, ὅταν
 χρείστων, ἀμύρτια ματα, ἡ νίτρον, ὅσπερ τῶν πλε-
 ῖν ἡμῶν ποά, ἀλλὰ τῶν πνευματικῶν τῶν κρείστων.
 ἀλλὰ τῶν τῶν ἡμῶν βαπτίζονται, πᾶσα νῦν ἡμῶν
 τῶν λόγων, ἐν πνευματικῶν ἀγία καὶ πνεῦμα. ἀλλὰ τῶν
 μὴ ἡμῶν ἐν τῶν πνευματικῶν ἀγία. τῶν ἡμῶν ὁ πι-
 τῶν ἡμῶν, μὴ ὁ ἀμύρτια ματα ἀγία πνευματικῶν,
 πᾶσαν, ἡμύρτια ματα, λέγει ἐν τῶν· ὡς μὴ τῶν ἀμύρτια
 βαπτίζονται ἡμῶν ἡμῶν ἡμῶν ἡμῶν ἡμῶν ἡμῶν ἡμῶν
 ἀγία καὶ πνεῦμα· μακάριος ὁ βαπτίζονται ἐν ἀγία πνευματικῶν,
 καὶ μὴ δευτέρῳ βαπτίζονται τῶν ἀπὸ πνεῦμα. πεισθῆναι ὅτι
 ἐκείνος ὅτις χρείστων ἔχει βαπτίζονται τῶν πνεῦμα· πλεῖν
 ἀμύρτια ματα ἔχει ὁ ἡμῶν· ἐξελθῆναι γὰρ ῥά οὐδὲς ἐκ
 τῶν ῥίζων ἡμῶν, καὶ ἄλλος ἐκ τῶν ῥίζων ἀμύρτια
 ῥά οὐδὲς ἐπὶ τῶν καθαίρειται. ἥτις ὁ θεὸς πᾶν
 καταναλίσκειν ἐστὶν. καὶ ὁ θεὸς φῶς ἐστὶν πᾶν κα-

1. Ioh. 1. 5.

1. Ioh. 1. 5.

1. Ioh. 1. 5.

1. Ioh. 1. 5.

1. Ioh. 1. 5.

1. Ioh. 1. 5.

1. Ioh. 1. 5.

1. Ioh. 1. 5.

1. Ioh. 1. 5.

1. Ioh. 1. 5.

1. Ioh. 1. 5.

1. Ioh. 1. 5.

1. Ioh. 1. 5.

1. Ioh. 1. 5.

πανάλκοιοι πῖς ἀμύρταλοις, Φῶς τοῖς δικαίοις
καὶ ἀγίοις καὶ μακάριοις ὁ ἔχον μένος ἐν τῇ
αιεσάσει τῇ πρεσβυτέρῃ. ὁ τῆρας δὲ βασιλισμα
τῷ ἀγίῳ πύμυτος. τίς ἔστιν ὁ ἐν ἐτέρῃ σαζο-
μῶρος αιεσάσι; ὁ δειμῶρος βασιλισματος, ὅταν
ἔλθῃ ἐπὶ τὸ πῦρ ἐκεῖνο, καὶ τὸ πῦρ αὐτὸν δο-
κιμάσῃ, καὶ ἔσῃ τὸ πῦρ ἐκεῖνο ξύλα, χόρ-
τον, καὶ κελσμίω, ἄτε αὐτὸ κατακαύσῃ.
Διὰ τὸ τῶν λόγων, ὅσην δειμῶρος
συναγαγόντες τὸς λόγους τῶν ἁγίων, εἰς
τὴν καρδίαν διαπίπτει αὐτὸς, καὶ κατ' αὐ-
τὸς περὶ αὐτῶν ἔσῃ. ἵνα δειμῶρος μετὰ τῶν
ἑξῶν κατὰ τὴν ἡμετέραν, καὶ ἐπιμύσαντες εἰς
τὴν ἔξοδον τῶν ἔργων ἡμῶν ἐξεληθότες ἐν αὐτοῖς
τοῖς ἀγαθοῖς καταληφθῆναι, καὶ ἐν ζῆμῳ ἵσοῦ
σώθῃται, ὅ ἔστιν ἡ δόξα καὶ ὁ κερστος εἰς τὴν αἰῶνα τῷ
ἀγίῳ. ἀμὲν.

A sanctis, & Beatus qui habet partem in resurre-
ctione prima. Si quis servaverit lavacrum
Spiritus sancti, iste in resurrectionis primae
parte communicat. Si quis vero in secunda
resurrectione servatur, iste peccator est, qui
ignis indiget baptismo, qui combustione
purgatur, ut quidquid habuerit lignorum,
foeni, & stipulae, ignis consumat. Quam-
obrem cum talia post mortem nobis reside-
re videamus, Scripturas diligenter simul
recitantes, reponamus eas in cordibus no-
stris, & juxta earum vivere praecipra nita-
mur, ut ante excessionis diem, si fieri po-
tess, peccatorum sordibus emundati cum
Sanctis valeamus assumi, in Christo Iesu, cui
est gloria & imperium in saecula saeculorum,
Amen.

Ο Μ Ι Λ Ι Α γ.

HOMILIA III

Εἰς τὸ

in istud:

Μὴ ἔρημος ἐγὼ μὲν ὡς οἶκος Ἰσραὴλ, ἢ
γῆ κεχρησμένη, καὶ τὰ ἑξῆς.

Numquid solitudo factus sum domui Israel, vel terra desolata, &c.

Interprete BALTHAZARE CORDERIO.

Φοῖν ὁ κύριος ἐν τῇ ἀρχῇ τῆς ἀναγγελίας
ὅτι πῶς ἐπὶ τῆ Ἰσραὴλ, ἐπὶ ἔρημος ἀπὸ
τοῦ ἰσραὴλ, ἐπὶ γῆ κεχρησμένη. τίς ἐστὶν ἡμέ-
τερος ἰσραὴλ ἐν τῷ τόπῳ, ὅτι αὐτὸς ἐξέταζεν τὸ
βασιλευσθῆναι τῆς γῆς κεχρησμένης; ἔστω, ὁ θεὸς ἐν τῷ
Ἰσραὴλ ὁ γέγονεν ἔρημος, ὁ γέγονεν ἐν τῷ
Ἰσραὴλ γῆ κεχρησμένη. ἀπὸ τῶν ἔρημος γέγο-
νεν ὁ κύριος ἐν τῷ Ἰσραὴλ σήμερον, ἢ γῆ κε-
χρησμένη νῦν ἀπὸ τῶν ἑξῆς; ὅτι ὅτι τῷ Ἰσραὴλ
ἡμεῖς ἔρημος, ἐπὶ γῆ κεχρησμένη, τοῖς
ἑθνεσιν ἡμεῖς ἔρημος, καὶ γῆ κεχρησμένη. εἰ γὰρ
πάντες αἰεὶ οὕτως ἔρημος ἔσθι, καὶ πάντες αἰεὶ ἔσθι ἢ γῆ
κεχρησμένη. τίς χρεῖα τῶν ἰδίων πῶς ἐστὶ
Ἰσραὴλ κατ' ἐξάρτητον λεχθῆναι. μὴ ἔρημος
ἐγὼ μὲν ὡς οἶκος Ἰσραὴλ, ἢ γῆ κεχρησ-
μένη; ἀλλ' ἔστιν ἑλθεῖν ἐπὶ τῶν καθολικῶν θείων
λασίῶν τῶν θεῶν. εἴπα μὲν τὸς καθολικῶν, ὁ δὲ ἔρη-
σίας αὐτῶν ἐπὶ τῶν ἰδίων καταλαβεῖν ἕδεν ἔρη-
σίας αὐτῶν ἐπὶ τῶν ἰδίων ἕδεν ἕλιον ἐπὶ πονη-
ρίας, καὶ ἀγαθῶν. ἕδεν κεχρησμένη γῆ ἔστι
ἐρεῖσαν ἐπὶ δικαιοῖς καὶ ἀδικοῖς. πῶς ἔρημος, ἔ-
αιετέλλων ἡμεῖς, καὶ νύκτα εἰς ἀνάπαυσιν
ποιῶν; πῶς ἔρημος ἐγὼ μὲν πῶς πῶς καρποφο-
ρεῖν; πῶς ἔρημος ἐγὼ μὲν ἰκονομῶν καὶ τῶν ἰσραὴλ, ἵνα λογισθῶ ἢ ἵνα ἐπισημῶν ἀγαθῶν.

AIT Dominus in principio eorum quae
lecta sunt de Israel; se minime fa-
ctum illi solitudinem, aut terram desola-
tam. Quis igitur in hunc locum incidens,
non quarat, investigans sensum huius scri-
pti? Esto, Deus in Israel non sit factus soli-
tudo, non sit factus in Israel terra desolata.
Ergone Dominus Israel hodie factus est so-
litudinis, vel terra desolata nunc illi existit?
Quia quando Israel non erat solitudo, nec
terra desolata, quibus erat solitudo, & terra
desolata. Si enim omnibus semper non solitu-
do est, & semper omnibus est terra minime
desolata, quid opus est seorsum ad Israel per
exceptionem dici: Numquid solitudo factus sum
domui Israel, vel terra desolata? Ceterum
licet venire ad vniuersalia Dei beneficia;
deinde post vniuersalia eius beneficia des-
cendere ad particularia. Nemini Deus est
solitudo, qui solem suum viri facit super bo-
nos & malos: nemini terra desolata est, qui
pluit super iustos & iniustos. Quomodo sit so-
litudinis qui oriri facit diem, & noctem con-
cedit ad quietem? Quomodo sit solitudo qui
terram facit frugiferam? Quomodo solitu-
do qui vnumquemque regie secundum ani-
mam, vtratione praeditus sit, vt scientiam

